

EKSĀMENS EKONOMIKĀ
vidusskolai
 2019
 SKOLĒNA DARBA LAPA
1. daļa

Vārds _____
 Uzvārds _____
 Klase _____
 Skola _____

1. uzdevums (25 punkti).

Apvelc ar apli pareizās atbildes burtu! (Katram jautājumam ir tikai viena pareiza atbilde.)

1. Samaksa par ražošanas resursu veidu „uzņēmējspējas” ir A rente. B procenti. C peļņa. D darba alga.	Aizpilda skolotājs: 1. _____
2. Kurā ekonomikas sistēmā visi ražošanas resursi pieder valstij? A Tikai komandekonomikā. B Komandekonomikā un jauktā ekonomikā. C Jauktā ekonomikā un brīvā tirgus ekonomikā. D Komandekonomikā un brīvā tirgus ekonomikā.	2. _____
3. Alternatīvas izmaksas ir A visas izmaksas, kas saistās ar konkrēta produkta ražošanu. B tiešās (grāmatvedības) izmaksas plus netiešās izmaksas. C visas iespējas, no kurām atsakās, izdarot izvēli. D visaugstāk novērtētā (otra labākā) iespēja, no kuras atsakās, izdarot izvēli.	3. _____
4. Kuram konkurences veidam atbilst atsevišķs uzņēmums, kurš savā darbībā var visbūtiskāk ietekmēt tirgu? A Pilnīgai konkurencei. B Monopolistiskai konkurencei. C Oligopolam. D Monopolam.	4. _____
5. Ekonomikas pamatproblēmas būtība izpaužas kā A pretruna starp ierobežotajiem ražošanas resursiem un neierobežotajām vajadzībām. B pretruna starp patērētāju ierobežotajiem naudas līdzekļiem un vajadzībām. C pretruna starp „nelielajiem” valsts budžeta ieņēmumiem un „lielajiem” budžeta izdevumiem. D pretruna starp privātā sektora un valdības vēlmi sadalīt lielāko ražošanas resursu daļu.	5. _____
6. Ekonomisti uzskata, ka tirgus nepilnības ir jānovērš A valdībai. B uzņēmējiem. C patērētājiem. D Finanšu un kapitāla tirgus komisijai.	6. _____
7. Ja valdība samazina iedzīvotāju ienākuma nodokļa likmi no 23% līdz 20% (pārējiem nosacījumiem paliekot nemainīgiem), pieprasījums pēc normālām precēm A nemainīsies. B samazināsies. C palielināsies. D pēc dotās informācijas nevar noteikt.	7. _____
8. Preces A pieprasījuma līknes nobīdi pa labi izraisīs, ja A pazeminās preces A ražošanā izmantojamo resursu cenas. B preces A ražošanā ieviešs ražīgākas tehnoloģijas. C prece A kļūs par modes preci. D pazeminās preces A cenu.	8. _____

Uzmanību! 1. uzdevuma turpinājums nākamajā lappusē.

1. uzdevuma turpinājums

9. Tirgū palielinās preces B piedāvājums. Kā mainīsies tās tirgus līdzsvara cena un preces B līdzsvara daudzums?

- A Līdzsvara cena pazemināsies un daudzums palielināsies.
- B Līdzsvara cena pieaugs un daudzums samazināsies.
- C Līdzsvara cena pazemināsies un daudzums samazināsies.
- D Līdzsvara cena pieaugs un daudzums palielināsies.

9. _____

10. Ja preces X pieprasījums ir neelastīgs, bet pārdevējs grib palielināt savus ienākumus, tad viņam vajadzētu

- A pazemināt preces X cenu.
- B paaugstināt preces X cenu.
- C palielināt izdevumus preces X reklāmai.
- D samazināt preces X pārdošanas apjomu.

10. _____

11. Latvijas Republikas (LR) Komercedarbības likums paredz ierobežotu atbildību (ar savu personīgo mantu neatbild par uzņēmuma saistībām) visiem uzņēmuma īpašniekiem, kas darbojas

- A tikai sabiedrībās ar ierobežotu atbildību (SIA).
- B tikai akciju sabiedrībās (AS).
- C SIA un AS.
- D SIA, AS un komandītsabiedrībās.

11. _____

12. Par akciju sabiedrības pārskata gada peļņas sadali lemj

- A darbinieku sapulce.
- B akcionāru sapulce.
- C akciju sabiedrības padome.
- D akciju sabiedrības valde.

12. _____

13. Kā mainās naudas pirktspēja, ja valstī ir strauja, neparedzēta inflācija?

- A Naudas pirktspēja nemainās.
- B Naudas pirktspēja palielinās.
- C Naudas pirktspēja samazinās.
- D Pēc dotās informācijas nevar noteikt.

13. _____

14. Latvijā ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaitā iekļauj

- A tikai tos nodarbinātos, kuri strādā pilnu darba slodzi.
- B visus iedzīvotājus darbaspējīgā vecumā un strādājošos pensionārus.
- C nodarbinātos un bezdarbniekus.
- D visus iedzīvotājus, kuri vēlas strādāt.

14. _____

15. No darba atbrīvo darbinieku, kura kvalifikācija neatbilst darba tirgus prasībām, un viņš, reģistrējoties Nodarbinātības Valsts aģentūrā, iegūst bezdarbnieka statusu. Tas ir piemērs

- A frikcionālam (īslaicīgam) bezdarbam.
- B cikliskam bezdarbam.
- C dabiskam bezdarbam.
- D strukturālam bezdarbam.

15. _____

16. Reālā darba alga ir

- A darba alga, kura tiek aprēķināta darbiniekam.
- B darba alga, kuru saņem darbinieks vai kura tiek pārskaitīta viņa kontā.
- C vidējā darba alga nozarē.
- D preču, pakalpojumu daudzums, ko var nopirkt par neto darba algu.

16. _____

17. Centrālā banka palielina naudas daudzumu apgrozībā, ja

- A valstī ir zems bezdarba līmenis (ekonomikā ir kāpums).
- B uzņēmumi un iedzīvotāji grib vairāk aizņemties naudu.
- C palielinās naudas aprites ātrums.
- D palielinās saražoto preču, pakalpojumu apjoms.

17. _____

18. Kuri vērtspapīri var dot lielāku ienesīgākumu, bet ir riskantāki?

- A Vekselji.
- B Obligācijas.
- C Valsts parādzīmes.
- D Akcijas.

18. _____

Uzmanību! 1. uzdevuma turpinājums nākamajā lappusē.

1. uzdevuma turpinājums

19. Akcionāru sapulcē balsstiesības ir
A parasto akciju īpašniekiem.
B personāla akciju īpašniekiem.
C priekšrocības akciju īpašniekiem.
D visu akciju īpašniekiem. 19._____
20. Ja, pieaugot apliekamajiem ienākumiem, palielinās arī ienākuma nodokļu likmes, tad valstī ir
A progresīvā nodokļu likmju sistēma.
B regresīvā nodokļu likmju sistēma.
C proporcionālā nodokļu likmju sistēma.
D Pēc dotās informācijas nevar noteikt. 20._____
21. Kurā ekonomiskās aktivitātes cikla fāzē patlaban ir Latvijas ekonomika?
A Lejupslīdes.
B Iedobuma.
C Kāpuma.
D Virsotnes. 21._____
22. Valstī ir bijusi ekonomikas izaugsme. To aprēķina, izmantojot
A nominālo iekšzemes kopproduktu (IKP).
B nominālo IKP uz vienu iedzīvotāju.
C reālo IKP.
D potenciālo IKP. 22._____
23. Salīdzināmā priekšrocība ir valstij, kas spēj precīzi saražot ar mazākām
A kopējām izmaksām.
B alternatīvas izmaksām.
C vidējām izmaksām.
D galējām izmaksām. 23._____
24. Valsts budžetā pārpalikums ir, ja
A palielinās budžeta ieņēmumi.
B samazinās budžeta izdevumi.
C budžeta ieņēmumi ir lielāki par budžeta izdevumiem.
D budžeta izdevumi ir lielāki par budžeta ieņēmumiem. 24._____
25. Pieaugot ražošanas apjomam, vienmēr palielinās
A pastāvīgās izmaksas (FC).
B tikai mainīgās izmaksas (VC).
C tikai kopējās izmaksas (TC).
D gan mainīgās izmaksas (VC), gan kopējās izmaksas (TC). 25._____

Kopā par
1. uzd.:

2. uzdevums (6 punkti).

Izlasi tabulā dotos apgalvojumus! Nosaki, vai apgalvojums ir patiess vai aplams! (Atzīmē ar „X” atbilstošās atbildes ailē!)

N.p.k.	Apgalvojums	Patiess	Aplams
1.	Mājsaimniecības ir pārdevēji ražošanas resursu tirgū.		
2.	Alternatīvas izmaksas ir kopējās preces ražošanas izmaksas.		
3.	Reklāmas izmaksas tiek palielinātas ar mērķi gūt lielāku peļņu.		
4.	Darba ražīguma pieaugumu var nodrošināt, palielinot ražošanā izmantoto resursu daudzumu.		
5.	Oligopola tirgū ir lielāks pārdevēju skaits nekā monopolistiskās konkurences tirgū.		
6.	Ja valstī arvien samazinās bezdarba līmenis, tad šis valsts ekonomikā ir kāpums.		

Kopā par
2. uzd.:

3. uzdevums (8 punkti).

Rūpīgi izlasi tekstu! No iekavās dotajiem vārdiem izvēlies pareizo un ieraksti daudzpunktu vietā!

Valstī ievērojami pieauga darba alga un

3.1. līdz ar to palielinājās preču un pakalpojumu _____ (piedāvājums, pieprasījums). 3.1.____

3.2. No kopienākumiem _____ (samazinājās, palielinājās) izdevumu daļa pārtikai. Toties 3.2.____

3.3. iedzīvotāji salīdzinoši vairāk pirka _____ (normālpreces, mazvērtīgās preces), 3.3.____

3.4. vairāk iegādājās veļas mazgājamās mašīnas, ledusskapjus, trauku mazgājamās mašīnas un citu sadzīves tehniku, izmantojot komercbanku piedāvāto _____ (hipotekāro kredītu, patēriņa kredītu). 3.4.____

3.5. Pieaugot preču un pakalpojumu pieprasījumam, _____ (palielinājās/samazinājās) to cenas 3.5.____

3.6. un valstī radās _____ (inflācija, deflācija). 3.6.____

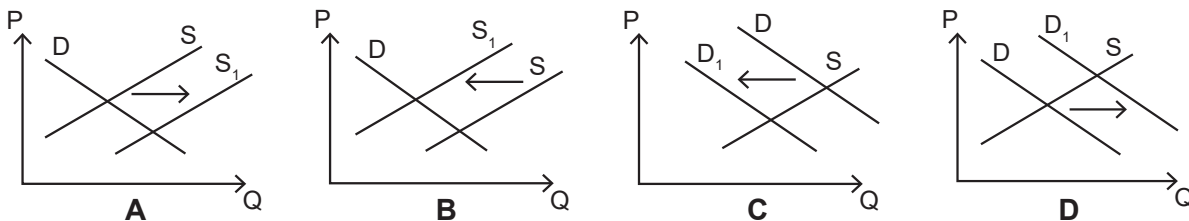
3.7. Līdz ar cenu kāpumu mainījās arī preču un pakalpojumu tirgus līdzsvara daudzums, tas _____ (palielinājās, samazinājās). 3.7.____

3.8. Iedzīvotāji maksāja lielāku summu kā _____ (iedzīvotāju ienākumu nodokli, nekustamā īpašuma nodokli). 3.8.____

Kopā par 3. uzd.:

4. uzdevums (6 punkti).

A, B, C, D zīmējumos ir attēlotas izmaiņas dažādos tirgos, kuras atbilst tabulā aprakstītajām situācijām.

Tabulā atzīmē ar „X” tā zīmējuma burtu, kuram atbilst dotā situācija!

N.p.k.	Tirgus	Situācijas apraksts	A	B	C	D
1.	Ēģiptes tūrisma tirgus	Ēģiptē notiek vairāki terora akti				
2.	Spānijas tūrisma tirgus	Ēģiptē notiek vairāki terora akti, Turcijā nemierīga politiskā situācija				
3.	Dzintara tirgus Latvijā	Ķīnā, Apvienotajos Arābu Emirātos un citās valstīs pēc dzintara ir radies negaidīti liels pieprasījums				
4.	Eiropā ražoto sieru tirgus Krievijā	Krievijas valdība nosaka ierobežojumus piena produktu importam no ES				
5.	Pasaules kafijas tirgus	Brazīlijā šogad laba kafijas raža				
6.	Dienvidsudānas vietējās pārtikas tirgus	Dienvidsudānā, Somālijā sausums, zemas ražas un ieilguši etniski konflikti				

Kopā par 4. uzd.:

Kopā par 1. daļu:

EKSĀMENS EKONOMIKĀ
vidusskolai
 2019
 SKOLĒNA DARBA LAPA
2. daļa

Vārds _____
 Uzvārds _____
 Klase _____
 Skola _____

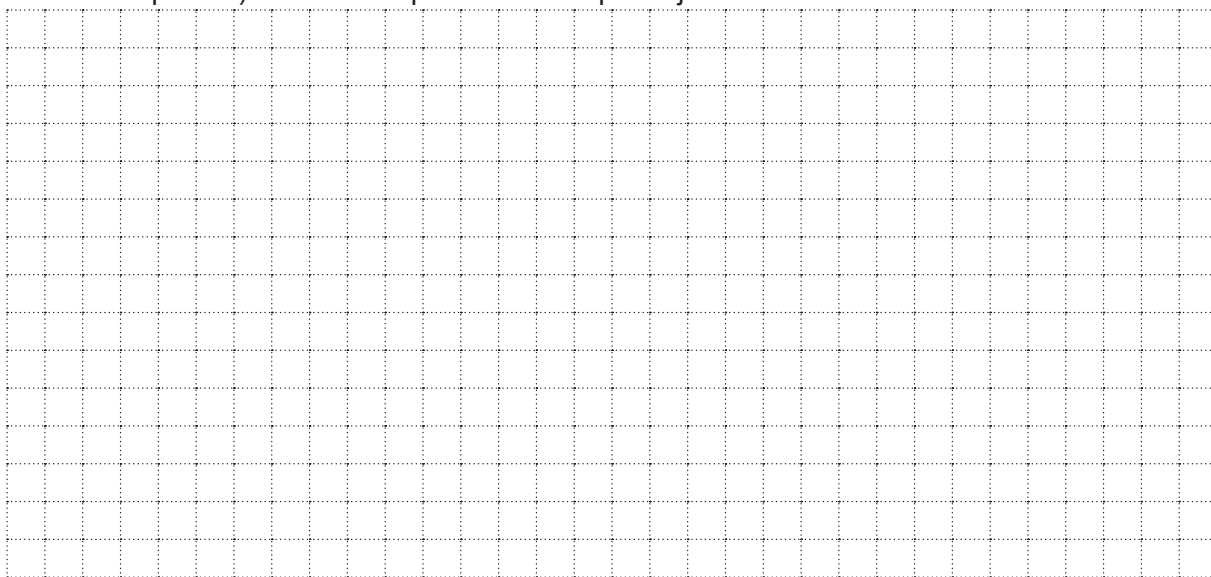
1. uzdevums (15 punkti).

Tabulā dots kartupeļu pieprasījums un piedāvājums vietējā tirgū dienā.

Cena (eiro)	Pieprasītais daudzums (kg)	Piedāvātais daudzums (kg)
0,20	420	100
0,25	350	200
0,30	290	270
0,35	240	320
0,40	180	460
0,45	160	500

Aizpilda skolotājs:

1.1. Izmantojot tabulā dotos datus, uzzīmē pieprasījuma un piedāvājuma grafiku (vienā koordinātu plaknē)! Uzraksti nepieciešamos apzīmējumus!

1.1. _____

1.2. Izmantojot grafiku, nosaki:

- tirgus līdzsvara cenu _____ eiro,
- tirgus līdzsvara daudzumu _____ kg!

1.2. _____

1.3. Aprēķini pārdevēju ieņēmumus pie līdzsvara cenas! Parādi aprēķina gaitu!

1.3. _____

Vieta aprēķiniem.

Uzmanību! 1. uzdevuma turpinājums nākamajā lappusē.

1. uzdevuma turpinājums

1.4. Kartupeļu cena paaugstinās no 0,35 eiro līdz 0,40 eiro kilogramā. Aprēķini un parādi aprēķina gaitu!

• Pieprasītā daudzuma izmaiņas (%) _____

• Cenas izmaiņas (%) _____

• Uzraksti pieprasījuma elastības koeficienta formulu!

_____

• Aprēķini pieprasījuma elastības koeficientu!

_____

1.4. _____

Vieta aprēķiniem.

1.5. Ja tirgotāji nosaka kartupeļu cenu 0,35 eiro kilogramā, tad tirgū būs

• pieprasītais daudzums _____ kg,

• piedāvātais daudzums _____ kg.

1.5. _____

1.6. Aprēķini pārdevēja ieņēmumus!

_____

1.6. _____

Vieta aprēķiniem.

Kopā par
1. uzd.:
_____

2. uzdevums (10 punkti).

Aija strādāja. Viņas gada ienākumi bija 11 200 eiro un ietaupījumi bija 20 000 eiro. Viņa nolēma aiziet no darba un atvērt savu drēbju šūšanas salonu. Savus ietaupījumus viņa iztērēja telpu iegādei. Gadījumā, ja Aija tos noguldītu termiņnoguldījumā bankā, viņa saņemtu ikgadējos procentu maksājumus 1% apmērā. Lai nopirktu iekārtas (tās kalpos 5 gadus un to beigu vērtība būs 0), Aija bankā saņēma kredītu 15 000 eiro ar termiņu uz 5 gadiem. Kredīta procentu likme ir 4% gadā ar nosacījumu, ka viņai katru gadu jāmaksā bankai procentu maksājumu summa, bet pamatsumma (15 000 eiro) jāatdod termiņa beigās.

Aija ir veikusi nepieciešamo līdzekļu aprēķinu. Viņa algos vienu šuvēju par 14 000 eiro gadā (algu fonds = alga + darba devēja obligātās sociālās apdrošināšanas iemaksas). Komunālie maksājumi katru mēnesi būs 120 eiro. Paredzamie gada ieņēmumi – 50 000 eiro, bet materiāliem gadā iztērēs 16 000 eiro.

(Depozīta procentu likme ir 1%, kredīta procentu likme ir 4% gadā.)

2.1. Aizpildi tabulu, ņemot vērā izmaksas vienā gadā!

Tiešās (grāmatvedības, ārējās) izmaksas	eiro	Netiešās (alternatīvās) izmaksas	eiro
Amortizācija			
Kopā		Kopā	

2.1. _____

2.2. Aprēķini grāmatvedības un ekonomisko peļņu! Parādi aprēķina gaitu!

• Grāmatvedības peļņa

_____ eiro

2.2. _____

• Ekonomiskā peļņa _____ eiro

2.3. Vai Aijai bija izdevīgi atvērt darbnīcu? Pamato atbildi! _____

2.3. _____

_____

Kopā par
2. uzd.:
_____**3. uzdevums (9 punkti).**

Juris bankā noguldīja 10 000 eiro uz četriem gadiem. Termiņnoguldījuma procentu likme ir 2%, bet kredītprocentu likme ir 6% gadā. Obligātās rezerves norma ir 3%.

Aprēķini un parādi aprēķina gaitu!

3.1. Cik eiro no šī noguldījuma bankā jātur kā obligātās rezerves?

_____

3.1. _____

3.2. Cik lielu naudas summu banka var izsniegt kredītos no šī noguldījuma?

_____

3.2. _____

3.3. Kādu naudas summu banka aprēķinās Jurim kā procentu maksājumus par noguldījumu termiņa beigās? Tiek rēķināti vienkāršie procenti.

_____

3.3. _____

Uzmanību! 3. uzdevuma turpinājums nākamajā lappusē.

3. uzdevuma turpinājums

3.4. Kārlis tajā pašā bankā saņēma kredītu 6 000 eiro uz četriem gadiem. Atbilstoši kredīta līgumam pirmajā gadā bija jāmaksā tikai procentu maksājumi. Nākamajos trijos gados katra gada beigās jāatmaksā bankai viena trešdaļa no aizdevuma pamatsummas un procentu maksājumi par neatmaksāto aizdevumu. Aizpildi tabulu, sastādot kredīta atmaksāšanas plānu!

Gads	Pamatsumma	Procentu maksājumi	Kopā
Pirmais			
Otrais			
Trešais			
Ceturtais			
Kopā			

3.5. Aprēķini bankas peļņu no šiem diviem darījumiem! Parādi aprēķina gaitu!

3.4. ____

3.5. ____

Kopā par
3. uzd.:
_____**4. uzdevums (7 punkti).**

4.1. Ozoliņu ģimenē māte strādā par grāmatvedi, bet tēvs par skolotāju. Ģimenē ir meita un dēls, kuri mācās pamatskolā. Pie viņiem dzīvo arī vecmāmiņa, kura ir pensionāre.

Šodien Ozoliņu ģimenes budžetā ir notikušas šādas izmaiņas:

- Mamma un tētis ir saņēmuši īsziņas, ka viņu banku kontos ir ieskaitīta kārtējā darba alga.
- Vecmāmiņa ir saņēmusi pensiju.
- Tēvs ir degvielas uzpildes stacijā nopircis mašīnai degvielu.
- Mamma bija veikalā un nopirka sieru, maizi, gaļu, sviestu un olas.
- Vecmāmiņa ar draudzeni bija uz kino.

Uzraksti trīs nodokļu veidus, kuri ir iemaksāti valsts vai pašvaldības budžetā saistībā ar iepriekš minētajām darbībām!

- _____;
- _____;
- _____;

4.1. ____

4.2. Kādus ienākumus Ozoliņu ģimene gūst no valsts budžeta, izmantojot iepriekš doto informāciju? Uzraksti divus piemērus!

- _____;
- _____;

4.2. ____

4.3. Uzraksti divus ieguvumus, ko šī ģimene saņem no nomaksātajiem nodokļiem!

- _____;
- _____;

4.3. ____

Kopā par
4. uzd.:
_____

5. uzdevums (7 punkti).

Tabulā dota informācija par Fondu biržā tirgotajām akcijām un to cenām 2017. gada 3. oktobrī, 5. decembrī un 2018. gada 27. februārī.

Akciju sabiedrības nosaukums	Akcijas cena (eiro) 3.10.2017.	Akcijas cena (eiro) 5.12.2017.	Akcijas cena (eiro) 27.02.2018.
SAF TEHNIKA	6,45	7,10	5,25
APRANGA	2,65	2,56	2,59
GRINDEKS	8,11	7,75	7,30

5.1. Izmantojot tabulā doto informāciju,

– salīdzini akciju cenas 3.10.2017. un 27.02.2018.! Nosaki, kādas ir šo cenu izmaiņu tendences!

– Nosaki to akciju sabiedrību, kuras akciju cenas mainījušās vismazāk!

– Aprēķini, cik eiro nepieciešams, lai nopirktu 100 AS SAF TEHNIKA akcijas 2017. gada 3. oktobrī!

– Aprēķini, kāds bija ieguvums vai zaudējums, ja 3. oktobrī nopirktās simts AS SAF TEHNIKA akcijas pārdeva 2017. gada 5. decembrī, neņemot vērā darījuma izmaksas! Parādi aprēķina gaitu!

– Nosaki, kas gūs ienākumus no akciju pirkšanas un pārdošanas!

5.1. _____

5.2. Anna un Pēteris katrs iegādājās 200 AS APRANGA akcijas 3.10.2017. Anna savas akcijas pārdeva 5.12.2017., bet Pēteris 27.02.2018. Salīdzini viņu ieguvumus vai zaudējumus (eiro) no šiem darījumiem! Atbildi pamato ar aprēķiniem! Parādi aprēķina gaitu!

Anna iegūst/zaudē (vajadzīgo pasvītrot!) _____ eiro.

Pēteris iegūst/zaudē (vajadzīgo pasvītrot!) _____ eiro.

Vieta aprēķiniem.

5.2. _____

Kopā par
5. uzd.:
_____

6. uzdevums (6 punkti).

Divas valstis – A un B – var saražot gan precis X, gan precis Y. Abu valstu ražošanas iespējas atspoguļotas tabulā.

Iepazīsties ar tabulas datiem!

Saražoto vienību skaits stundā (*ceteris paribus*).

	Prece X	Prece Y
Valsts A	8	4
Valsts B	6	2

Izmantojot tabulas datus, nosaki!

6.1. Absolūtā priekšrocība preces X ražošanā ir valstij _____.

Pamato! _____

6.1. _____

6.2. Aprēķini, kura valsts spēj saražot precis X ar mazākām alternatīvas izmaksām!

Aprēķins: valstī A = _____; valstī B = _____.

6.3. Nosaki un pamato, kuras preces ražošanā vajadzētu specializēties katrai valstij!

Preces X ražošanā vajadzētu specializēties valstij _____, jo

_____.

Preces Y ražošanā vajadzētu specializēties valstij _____, jo

_____.

6.2. _____

6.3. _____

Kopā par
6. uzd.: _____

Vieta aprēķiniem.

Kopā par
2. daļu: _____

EKSĀMENS EKONOMIKĀ
vidusskolai
2019
SKOLĒNA DARBA LAPA
3. daļa

Vārds _____

Uzvārds _____

Klase _____

Skola _____

3. daļa (24 punkti).

Pēdējos gados Latvijā daudz tiek runāts un darīts ēnu ekonomikas apkarošanā. Uzraksti, kādas ir ēnu ekonomikas negatīvās sekas valsts ekonomikā, un pamato, kādi būs valsts un tās iedzīvotāju ieguvumi, ja ēnu ekonomikas īpatsvars tiks samazināts!

Uzraksti apmēram 200 vārdus garu argumentētu pārspriedumu par šo tematu!

Pamato savu viedokli, izmantojot zināšanas ekonomikā, lieto jēdzienus un analizē ekonomisko parādību likumsakarības!

Uzmetums.

EKSĀMENS EKONOMIKĀ
vidusskolai
 2019
 DARBA VĒRTĒTĀJA LAPA

1. un 2. daļas vērtēšanas kritēriji

Uzd. nr.	Kritēriji	Punktu kopskaits
1. daļa		
1. uzd.	1 punkts par katru pareizu atbildi	25
2. uzd.	1 punkts par katru pareizi novērtētu apgalvojumu	6
3. uzd.	1 punkts par katru pareizi ievietotu vārdu	8
4. uzd.	1 punkts par katru pareizu atbildi	6
Kopā		45
2. daļa*		
1. uzd.	1.1. – 1 punkts par pareizi uzrakstītiem apzīmējumiem pie asīm, norādītām mērvienībām un pareizi ievērotu mērogu; 1 punkts par katru pareizi uzzīmētu līkni; 1 punkts par pareizi uzrakstītiem līkņu apzīmējumiem – kopā 4 punkti 1.2. – 1 punkts par katru pareizi noteiktu lielumu – kopā 2 punkti 1.3. – 1 punkts par katru pareizi aprēķinātu lielumu; 1 punkts par katru pareizu aprēķina gaitu – kopā 2 punkti 1.4. – 1 punkts par katru pareizi noteiktu lielumu; 1 punkts par pareizi uzrakstītu formulu, 1 punkts par pareizi aprēķinātu lielumu – kopā 4 punkti 1.5. – 1 punkts par katru pareizi noteiktu lielumu – kopā 2 punkti 1.6. – 1 punkts par pareizi aprēķinātu lielumu	15
2. uzd.	2.1. – 1 punkts par katru pareizi aizpildītu tabulas kolonnu – kopā 4 punkti 2.2. – 1 punkts par katru pareizi aprēķinātu lielumu; 1 punkts par katru pareizu aprēķina gaitu – kopā 4 punkti 2.3. – 1 punkts par pareizu ieteikumu, 1 punkts par pareizu pamatojumu – kopā 2 punkti	10
3. uzd.	3.1.–3.3. – 1 punkts par pareizi aprēķinātu lielumu – kopā 3 punkti 3.4. – 1 punkts par pareizi noteiktu pamatsummas apjomu pirmajā gadā, 1 punkts par pareizi noteiktu pamatsummas apjomu 2.–4. gadā, 1 punkts par procentu maksājumu aprēķina algoritma izpratni, 1 punkts par pareizi veiktu procentu maksājumu aprēķinu – kopā 4 punkti 3.5. – 1 punkts par pareizi aprēķinātu lielumu; 1 punkts par pareizu aprēķina gaitu – kopā 2 punkti	9
4. uzd.	4.1. – 1 punkts par katru pareizu atbildi – kopā 3 punkti 4.2. – 1 punkts par katru pareizu piemēru – kopā 2 punkti 4.3. – 1 punkts par katru pareizu atbildi – kopā 2 punkti	7
5. uzd.	5.1. – 1 punkts par katru pareizu atbildi vai pareizi aprēķinātu lielumu – kopā 5 punkti 5.2. – 1 punkts par katru pareizu atbildi – kopā 2 punkti	7
6. uzd.	6.1. – 1 punkts par pareizu atbildi, 1 punkts par pareizu pamatojumu – kopā 2 punkti 6.2. – 1 punkts par katru pareizi aprēķinātu lielumu – kopā 2 punkti 6.3. – 1 punkts par katru pareizu un pamatotu atbildi – kopā 2 punkti	6
Kopā		54

*Ja skolēns kļūdījies kādā risinājuma solī, tad viņš nesaņem punktu par šo soli, bet turpmākā risinājuma vērtējumu tas neietekmē, ja darbības veiktas pareizi ar kļūdainu starprezultātu.

3. daļa**

Kritēriji Punkti	1 Saturs un organizācija	2 Analīze un argumentācija	3 Ekonomikas fakti un likumsakarības	4 Ekonomikas terminu lietojums un pareizrakstība
3	Saturs pilnībā atbilst tēmai. Domas izklāstītas skaidri, formulēta galvenā ideja.	Izklāstot viedokli, argumentācijā balstās uz atbilstošiem ekonomikas faktiem, ir atklātas un izklāstītas cēloņsakarības.	Korekts faktu un likumsakarību lietojums, ir atklātas likumsakarības.	Korekts ekonomikas terminu un jēdzienu lietojums. Nav kļūdu ekonomikas terminu un jēdzienu rakstībā. Ievēroti rakstības pamatlikumi.
2	Saturs pamatā atbilst tēmai. Apraksts vispārīgs, bet izklāsts loģiski organizēts.	Izklāstot viedokli, argumenti vai pretargumenti ir vispārīgi, nepārlicinoši.	Ekonomikas faktu un likumsakarību lietojumā pieļautas dažas nebūtiskas kļūdas.	Jēdzienu un terminu lietojumā pieļautas nebūtiskas neprecizitātes. Pieļautās kļūdas netraucē uztvert saturu.
1	Apraksts primitīvs, vāji organizēts informācijas izklāsts.	Viedoklis izklāstīts fragmentāri, nepārlicinoša argumentācija.	Minēti daži ekonomikas fakti, nav atklātas likumsakarības.	Būtiskas kļūdas ekonomikas terminu lietojumā vai pareizrakstībā. Teikumu uzbūve un pareizrakstības kļūdas traucē uztvert saturu.
0	Neatbilst tematam, tālāk nav vērtējams.	Nav viedokļa un argumentācijas.	Nav minēti ekonomikas fakti un likumsakarības.	Nav lietoti ekonomikas termini.

** 3. daļā iegūto punktu skaitu sistēma reizinās ar 2.

Kopā par 3. daļu – 24 punkti.